

5 יולי 2021
כ"ה בתמוז תשפ"א

הועדה המקצועית לשיפוט תוכניות ניקוז

מפעל ניקוז "הסדרת נחל בית ליד - מקטע כביש 57 לנחל בית הלוי"

תוכנית מספר 8-14224

תחום רשות ניקוז שרון

דיון על התוכנית התקיים ביום 10.6.2021 באמצעות ה-ZOOM.

חברי הועדה:

בני יעקבי, אלון אורון, חן רוזיליו, אלון רונן – משרד החקלאות האגף לשימור הקרקע

אבי און – רט"ג

לירון עובדיה, ינאי עמיעז, יעל סטורץ פרץ – רשות המים

שרית כספי אורון – המשרד להגנת הסביבה

משתתפים:

דרור אפשטיין – רשות ניקוז שרון

שרון שחף בן יוסף – לשכת תכנון מחוז מרכז

מור שחר, אלכס פינגרש – משרד החקלאות מחוז מרכז

אבנר שקד, אלעזר במברגר – הידרו גרין, עורכי התכנית

מיכל מאר – יועץ נוף

מטרת הדיון:

שיפוט מפעל ניקוז "הסדרת נחל בית ליד - מקטע כביש 57 לנחל בית הלוי" במסגרת ההליך לאישור תכנית למפעל ניקוז.

מטרת התכנית:

הסדרת נחל בית ליד במקטע שבין כביש מס' 57 וצומת העוגן לצורך הגנה על תשתיות וצמצום ומניעת הצפות בשטחים חקלאיים

יזמי התוכנית:

רשות ניקוז שרון

רקע:

נחל בית-ליד מתחיל באזור הישובים כפר יונה ופרדסיה חוצה את כביש מס' 57 מזרחית לצפון, חוצה את כביש מס' 4 ממזרח למערב ובחזרה ממערב למזרח ונשפך לנחל בית הלוי מצפון לצומת העוגן. שטח אגן הניקוז של הנחל הוא כ- 11 קמ"ר, מרביתו שטח חקלאי, ואורך הנחל הוא כ- 5 ק"מ. התכנית המוצעת עוסקת בקטע הנחל באורך של כ- 3.7 ק"מ, מחציית כביש מס' 57 ועד שפך נחל בית-ליד לנחל בית הלוי.

נחל בית-ליד נחצה על ידי מספר כבישים בניהם כביש מס' 57 וכביש מס' 4. תת"ל 43 מקדמת שדרוג והרחבה של כבישים אלו. במסגרת זו מתוכננת הרחבת מעבירי המים של הנחל. הגדלת מעבירי המים תאפשר העברת ספיקה גבוהה יותר. לצורך מניעת נזקי הצפה במורד נדרשת היערכות והסדרה של הנחל. התכנית מחלקת את הנחל לשלושה מקטעים: (א) כביש מס' 57 – חיבור ערוץ משני ממזרח לכפר ידידיה. (ב) חיבור ערוץ משני ממזרח לכפר ידידיה - חצית כביש מס' 4 ממערב למזרח (ג) חצית כביש מס' 4 ממערב למזרח – נחל בית הלוי. במקטע א' עובר הנחל בשטח שמיועד בעיקרו לגידול פרדסים. במקטע ב' עובר הנחל בשטחי פרדסים, חממות ובסמוך למושבים כפר ידידיה והדר-עם. במקטע ג' עובר הנחל בשטחי פרדסים ובשטחי גז"ש. במצב הקיים השטחים החקלאיים הסמוכים לנחל סובלים מהצפות היות וחתך הנחל אינו מתאים להעברת ספיקות בהסתברות הנדרשת בהתאם למקובל (10%). כמו כן, במקטע א' שיפוע הנחל גורם למהירות זרימה גבוהה, עובדה הגורמת לסחף קרקע וקריסת גדות. התכנית המוצעת מקדמת תשתית סטטוטורית להסדרת הנחל בהתאם לספיקת התכן בהסתברות הנדרשת לצורך צמצום ומניעת ניזקי הצפה, סחף קרקע וקריסת גדות. לתכנית נערך נספח ערכי טבע ונופי לצורך שיקום נופי ואקולוגי.

ספיקת התכן:

ספיקה מוערכת [מ"ק/שניה] בהסתברויות שונות [%]				שטח אגן [קמ"ר]
10%	5%	2%	1%	
12.1	15.2	19.2	22.1	11.03

עקרונות התכנון:

1. מקטע א'

א. הסדרת חתך הנחל וייצוב בצומח, הסדרת רצועת הנחל לרבות רצועת מגן ודרכי שרות, בהתאם לספיקה בהסתברות 10%.

ב. הקמת מעבירים איריים ומיתון שיפוע קרקעית הנחל בעזרת מפתנים/ מפלונים נמוכים.

ג. הקמת מאגרי וויסות בנפח כולל של כ-20,000 מ"ק.

ד. גבול התכנית במקטע זה נקבע בהתאם לתחום פשט ההצפה בהסתברות 5%.

2. מקטע ב'

א. הסדרת חתך הנחל וייצוב בצומח, הסדרת רצועת הנחל לרבות רצועת מגן ודרכי שרות, בהתאם לספיקה בהסתברות 5%.

ב. הסדרת מעביר אירי וגשר הולכי רגל;

ג. מתקני כניסה מדופנים באבן;

ד. גבול התכנית במקטע זה נקבע בהתאם לתחום פשט ההצפה בהסתברות 2%.

3. מקטע ג'

- א. הסדרת חתך הנחל וייצוב בצומח, הסדרת רצועת הנחל לרבות רצועת מגן ודרכי שרות, בהתאם לספיקה בהסתברות 10%.
- ב. מתקני כניסה מדופנים באבן.
- ג. הסטת תוואי הנחל בהתאם לתוואי הכביש המאושר.
- ד. גבול התכנית במקטע זה נקבע בהתאם לתחום פשט ההצפה בהסתברות 5%.

נקודות שעלו במהלך הדיון:

- א. הנחת העבודה לצורך חישוב הספיקות בתכנית הייתה מימוש מלא של אזור התעשייה המאושר שבמעלה האגן.
- ב. בתחום התכנית ישנו קידוח מי שתיה, בהמשך הליך אישור התכנית יידרש תאום לעניין זה.
- ג. נבחנה האפשרות לביצוע מתקני ויסות בחציות כביש מס' 4 אפשרות זו נשללה היות ולא קיים הפרש גבהים מספר בין הכביש לסביבה.
- ד. התכנית אינה מציעה פתרונות של החדרת נגר היות והתכנית לא מציעה איגום מים בספיקות שכיחות.
- ה. התכנית מתואמת עם נתיבי ישראל.
- ו. התכנית כוללת פיתוח נופי ושביל אופניים התואמים את מערך שבילי האופניים האזורי.

החלטת הועדה:

- א. פשט ההצפה שסומן במורד הנחל באזור החיבור עם נחל בית הלוי נחצה על ידי הכביש המתוכנן בתת"ל 43 המחבר בין רופין וצומת העוגן. יש להוסיף סעיף הקובע כי החיבור בין שני חלקי פשט ההצפה ישמר בעת תכנון וביצוע הכביש.
- ב. יש להוסיף סעיף בהוראות התכנית, הקובע כי התכניות לביצוע יערכו בהתאם להנחיות הנספח האקולוגי של התכנית.
- ג. יש להוסיף בפרשה הטכנית של התכנית פרוט של המתקנים ההידראוליים שבתחום התכנית.
- ד. במקומות שבהם תחום התכנית אינו חופף לעיבוד חקלאי בפועל יש למתן את שיפועי הגדות ככול הניתן.
- ה. התכנית מציעה שתי בריכות חורף על גבי שטח חקלאי פתוח, מעובד בפועל. נכון להיום אין באתרים המוצעים ברכות חורף קימות ולמעשה התכנית מבקשת "ליצר" ברכות חורף חדשות. לבריכות החורף המוצעות אין תפקיד בצמצום ניזקי הצפה או ויסות שיטפונות. בנוסף, לאחרונה התקבלה עמדת המחזיק בקרקע שמהותה התנגדות נחרצת לכל אלמנט שאינו נדרש באופן ישיר לצמצום ניזקי הצפה. יש למחוק את הסימון לבריכות החורף המוצעות מתשריט המצב המוצע ובמקומם לקבוע את אותו השטח כשטח מוצף לפרקים (פשט הצפה). ניתן לסמן בריכות אלו בנספח הנופי בלבד.
- ו. יש להגיש תשריט מצב קיים הכולל את גבול התכנית, רצועת הנחל בהתאם לספיקת התכן ודרכי השרות, פשטי הצפה במתקני ויסות, חתכים אופייניים וכו'. יש לוודא כי הסימונים בתשריט ברורים וניתן להבחין בהבדלים בניהם (קיום לא באותו הצבע). יש לערוך תשריט נפרד לרכיבים הנופיים. כל

התשריטים צריכים לכלול כותרת עם שם ומספר התכנית, סוג התשריט מצב מוצע, מצב מתוכנן, נוף), מחוז ומרחב תכנון ואת שם רשות הניקוז.

ז. בסעיף 3.1 בהוראות התכנית יש לפרט את סוג העבודות לדוגמא: בטון- הקמת מעבירים איריים, בניית מפתנים, מגלשים, מתקן יציאה (ממתקן וויסות) וכ"ו.

ח. יש להוסיף סעיף הקובע כי תנאי לביצוע העבודות באזורים בהם ישנן תשתיות קיימות יהיה תאום עם האחראי לתשתית.

ט. תיקון התכנית בהתאם להערות תכניות שיתקבלו מהאגף לשימור קרקע וניקוז במשרד החקלאות.

י. התכנית מאושרת בכפוף למפורט לעיל.

בני יעקבי
סגן מנהל האגף
לשימור קרקע וניקוז

העתק:

ערן אטינגר – סמנכ"ל לניהול משאבי סביבה

חברי ועדה חסרים

משתתפים